

U povodu 60. obljetnice osnutka ORK »Partizan«, današnjeg Rukometnog kluba Bjelovar, koja se obilježava 19. ožujka, kao osobu tjedna predstavljamo jednu živuću legendu, jednog od najboljih svjetskih rukometnih trenera i jednog od najvećih rukometnih stručnjaka – profesora Željka Seleša. No, u ovom podužem razgovoru, najmanje će riječi biti o rukometu, već će nam profesor otkriti neke manje poznate detalje iz svoga života. I naravno, kako iza svakog uspješnom muškaraca stoji žena, u razgovoru nam se priključila i gospođa Seleš.

GLAVNO JE BILO BJELOVARSKO KORZO BEZ KAFIĆA

Profesore Seleš, recite kako ste se upoznali sa vašom suprugom?

Mi smo se upoznali 1. travnja, a i moj prvi radni dan je bio isto 1. travnja. Počeo sam raditi u Puli. Šetali smo korzom, ženske su išle desnom stranom, a mi muški lijevom i onda smo migali onoj koja nam se sviđala. Tako smo se upoznali. Nekad je glavno bilo bjelovarsko korzo, nije bilo kafića kao danas. Jedino je bio dom JNA-a gdje su bili plesnjaci.

Gospođo Seleš, sjećate se koje je to godine bilo?

Točno se sjećam, bilo je 1958. godine, a 1960. smo se oženili.

Gospođo Seleš, dugo ste u braku. U čemu je tajna?

Ovako znači, mi smo se oženili 1960. godine, pa koliko smo mi u braku? 55 godine je li tako? Isuse kolike su to duge godine, ali znate što? Nismo mi bili 18 godina, tako reći zajedno, jer je on stalno bio na igralištu, a ja sam radila te onda poslijepodne sama bila s kćeri. I izdržali smo tolike godine.

I još nešto – **nadodaje profesor** – mi se nismo vjenčali u crkvi, nego samo kod matičara. Sad bih ja njih pitao, kako oni to ne priznaju, kada smo ispali vjerniji od mnogih parova koji su vjenčani u crkvi.

Profesore Seleš, kada ste rođeni?

25. veljače 1929. godine u Gašincima, koji su udaljeni 9 km od Đakova.

Gospodo Seleš, kad ste se Vi rodili?

I to morate napisati? Neka pročitaju svi koliko sam stara? (govori kroz smijeh) Rodila sam se 3. ožujka 1938. godine u Gabajevoj Gredi. To je lijepo ribičko mjesto pored Molvi. Poznato je mnogim Bjelovarčanima jer oni tamo imaju vikendice.

Gospodo Seleš, kad ste došli do Bjelovara?

Došla sam 1954. godine, kada sam počela pohađati žensku stručnu školu tu u Bjelovaru. Kasnije sam još završila i večernju ekonomsku.

MI NJIMA PŠENICU, A ONI NAMA KOCKE

A Vi profesore, kad ste vi došli tu, u Bjelovar?

Autor Štefan Brajković

Srijeda, 18 Ožujak 2015 09:30 - Ažurirano Nedjelja, 21 Veljača 2016 16:13

Moj otac je bio učitelj. Iz Gašinaca je došao u 1935. godine u Nove Plavnice pored Bjelovara. Ja sam imao šest godina. U Novim Plavnicama sam krenuo u osnovnu školu i to godinu dana ranije. Zašto? Što ja znam? Valjda sam bio lud za školom, pa mi se išlo (govori kroz smijeh). Nakon što sam je završio iz pošao sam u gimnaziju te smo se onda preselili u Bjelovara. Točno se sjećam, bilo je to 1. studenog 1940. godine. Naime, tada sam se upoznao sa strujom jer u Plavnicama još nije bilo struje. Doselio sam se u Plavničku ulicu. Tako se je onda zvala. Kasnije je dobila ime, za vrijeme bivše Jugoslavije, Jože Vlahovića, a sad je to ulica Don Frane Bulića.

U ulici nije bilo šodera, a kamo li asfalta. Blizu nas je bio neki Petrinac, koji je čistio je wc-e. U ono vrijeme nije bilo vodovoda i kanalizacije te su građani koristili njegove usluge. On je to radio uz pomoć kola koje su vukli konji, u jesensko i ljetno vrijeme kotači kola propadali su kroz blato i ulica je bila puna dubokih rupa, tako da je bilo strašno teško hodati po tome. Kad smo se odselili, onda su napravili cestu.

U to vrijeme, profesore, asfalta nije ni bilo po gradu?

Ne, ne. Prva cesta u Bjelovaru, napravljena je 1945. godine s kockama od kamena, i to od Gimnazije do željezničke stanice. I to tek kad su došli Partizani, a kocke su bile rađene u Srbiji. Mi smo njima dali pšenicu, a oni nama te kocke.

A vi gospođo Seleš?

Kada sam došla u Bjelovar, u gradu skoro nije bio niti jedne asfaltirane ceste. Znae kako smo išli na ples? Ja sam stanovala u Kraševoj ulici, sad je to ulica Milana Šufflaya u blizini sportske dvorane. I onda je tamo bilo nogometno igralište kao i sada. Iako su prostorije i tribine igrališta bile napravljene od drveta bio veći red nego sada, vjerujte mi. A okolo su bili pašnjaci i polja s kukuruzom. I kako sam onda išla? Tetka me je vodila. Ja sam išla u čizmama do recimo gdje je sad Billa. Onda sam obukla cipele za ples, a čizme sam dala tetki da ih nosi doma. Bilo je grozno duboko blato. Kako je još tamo bila i vojska s tenkovima, koji su te putove još više razrovali. I to uglavnom na potezu od »Logora« pa prema Vojnoviću.

Autor Štefan Brajković

Srijeda, 18 Ožujak 2015 09:30 - Ažurirano Nedjelja, 21 Veljača 2016 16:13

HOĆEŠ SOLI? HOĆEŠ MESA? HOĆEŠ KRUHA? VRAG! SOTONA!

Znači, profesore, bilo je tu i vojske?

Da, Vojnović je bio vojnički vrt sve do 1941. godine. Za vrijeme NDH su tamo napravili ove današnje zgrade u kojima je bila smještena žandarmerija. Znači, u to vrijeme, u gradovima je bila policija dok je na selu bila žandarmerija. Bilo ih je oko dvije tisuće, tu su pohađali obuku koja je trajala oko dvije godine te su onda odlazili dalje raditi. A žandari su sve znali, isto kako i lugari.

Za vrijeme NDH Bjelovar je bio često bombardiran od strane saveznika. Okolo cijelog grada na svakih 100 metara je bio po jedan bunker. Kod našeg susjeda Petrinca, u njegovom podrumu, držali su oružje i streljivo. Sjećam se kako su opale tri bombe, no na svu sreću bile su neispravne, pa niti jedna nije eksplodirala. Bio je tamo i neki oficir, komandant, sjećam se, stalno je nešto crtao i objašnjavao. Na kraju je pobjegao u partizane.

Svakakvih je tu bilo. Partizani su dolazili u Plavnice i onda su se dovikivali. Što ja znam: »Hoćeš soli? Hoćeš mesa? Hoćeš kruha? Vrag! Sotona!« to se je čulo, međutim nikada nisu napali Bjelovar. Iako su napadali druge gradove, u Bjelovaru im je valjda bio prejaki garnizon.

Izaći iz Bjelovara moglo se samo s propusnicom i to po danu. Ako vas je negdje zatekla noć, tamo ste ostali i spavati. U grad, preko rampe, niste mogli. Tako je to bilo.

A koje ste godine, profesore, onda upisali Gimnaziju?

Autor Štefan Brajković

Srijeda, 18 Ožujak 2015 09:30 - Ažurirano Nedjelja, 21 Veljača 2016 16:13

Gimnaziju sam upisao 1939. godine, a završio sam je 1947. godine. U ono vrijeme je gimnazija se pohađala 8 godina, a osnovna škola 4 godine.

Čitavo vrijeme rata nismo pohađali nastavu u zgradi gimnazije već smo bili razbacani po čitavom gradu.

U zgradi gimnazije, za vrijeme NDH, bila je smještena »Časna radna služba« koja je bila poluvojnička postrojba, a nastala po uzoru na slične organizacije mladih u fašističkoj Njemačkoj i Italiji. Služba bila je obvezna za sve mladiće starosti od 15 do 18 godina i trajala je četiri mjeseca. Izuzeti su bili oni koji su imali stalni radni odnos, nekad se je išlo raditi već sa 16 godina, a izuzeti su bili i šegrti. Kasnije je postala vojarna u kojoj su bili smješteni Njemački vojnici.

Ja sam jedno vrijeme pohađao nastavu u nekadašnjoj čitaonici, danas Dječji odjel Narodne knjižnice »Petar Preradović«. Jednu godinu smo išli u zgradu vojne pekare, danas je tamo, na trgu Antuna Gustava Matoša, »Dječji vrtić Bjelovar«.

Od 1943. godine pa do kraja imali smo nastavu samo tri puta tjedno po tri sata i to samo popodne. I to, zbog stalnih uzbuna. Odnosno, već u 19 sati je bilo zabranjeno kretanje po gradu. Saveznički avioni, uglavnom su to bili »Ameri«, svaki dan letjeli su iznad Bjelovara, na svome putu prema Rumunjskoj, gdje su bombardirali bogate izvore nafte. Sjećam se, kako je to strahovito zujalo iznad naših glava.

Sjećam se kako su jednu »leteću tvrđavu« pogodili, te se je ona prisilno spustila u livade pokraj Bjelovara. Tamo gdje je sad »Poduzeće za ceste«.

Amerikanci su imali pravilo za svoje pilote, nakon 120 letova nad Njemačkom dobili bi otpust iz vojske i vratili se kućama. Nesretnim Amerikancima je nedostajalo još samo dva leta do 120, kad su ih, kako je jedan od pilota rekao prevoditelju Ficleru, srušili seljaci pogotkom iz puške. Kad su došli seljaci do aviona pilot se i njima izjadao, eto kako su ga oborili nad Jugoslavenskim nebom. Na to je, kaže pilot, skočio jedan od seljaka s pištoljem na njega. Kakva Jugoslavija, to je Hrvatska, i da ubrzo nisu došli vojnici seljaci bi ih ubili.

Ficler je išao sa mnom u školu. Bio je iz židovske obitelji, mama mu je bila Hrvatica, a otac Židov. Kako je on bio jedan od rijetkih koji je govorio engleski odmah su ga uzeli za prevoditelja. Tako je on to nama drugi dan u školi pripovijedao.

Nijemci su nešto kasnije postrijeljali sve članove posade osim pilota. Zašto su njih poštedjeli, nemam pojma. Nisu ih vodili ni u zamjenu za svoje. Ostali su tu u Bjelovaru do kraja rata. Sjećam se točno, bili su kod Krune Tonkovića. Njih su poštovali, oni su živjeli bolje nego mi. Kasnije, nakon oslobođenja Bjelovara, otišli su doma i znam kako su ostali u kontaktu s Krunom još neko vrijeme.

»MUŠKA« I »ŽENSKA« OSNOVNA ŠKOLA

Profesore, studirali ste i završili fakultet u Beogradu. Zašto baš tamo?

Jedini studij, tada u bivšoj Jugoslaviji, za tjelesni odgoj bio je u Beogradu. Upisao sam ga 1947. godine i već sam 1951. godine, nakon što sam diplomirao, 1. travnja, počeo raditi u Puli.

Tek je kasnije taj fakultet osnovan u Zagrebu, pa onda u Sarajevu, te u Ljubljani i u Novom Sadu, te na kraju i u Skopju. Onda je Zagrebački osnovao svoju podružnicu u Splitu i Osijeku. Kasnije ih je bilo svugdje. Sada ih ima i previše, kao i ostalih raznih fakulteta.

Nakon što je stvorena naša Hrvatska država, morao sam ponovo dostaviti originalnu diplomu, koju su mi 1991. godine uredno poslali iz Beograda. No bila je na ćirilici. Naši »genijalci« su mi rekli neka ih tražim da pošalju latinični prijevod. Na što sam im ja rekao da nisu normalni, kako da ja to tražim od njih. Eto politika je uvijek luda na svoj način.

Gdje ste počeli raditi, profesore? Kako ste došli do Bjelovara?

Želio sam odmah doći raditi u Bjelovar, ali nije bilo potrebe za predavačem tjelesnog odgoja. Onda sam tako završio u Puli. Zaposlio se i odmah otišao odslužiti vojni rok. Iz vojske sam došao 1952. godine. Kako je u to vrijeme ministarstvo određivalo u kojem gradu ili mjestu će netko predavati i raditi, nismo se mogli zaposliti tamo gdje smo htjeli, mene su poslali u Gospić.

Dok sam radio u Gospiću, došlo je do promjene i dobio sam mogućnost prebaciti se u drugi grad. No, to nije bilo tako jednostavno. Morao sam podnijeti zamolbu direktoru gdje sam radio. On je pak morao potpisati i dati razrješnicu i tek bi onda bio slobodan otići u raditi Bjelovar. Naravno, on to nije htio učiniti jer nitko nije htio ići raditi u Gospić, zbog toga što je tamo bila duplo veća sirotinja nego u Bjelovaru. No, ja sam svejedno otišao, ali nisam počeo raditi u gimnaziji već u osnovnoj školi. Kasnije su me kaznili tako što su mi šest mjeseci uzimali 20% od plaće, odnosno to sam morao plaćati Gospiću što sam sam otišao bez razrješnice.

U kojoj ste, profesore, osnovnoj školi počeli raditi? Koliko ih je onda bilo u Bjelovaru?

U to vrijeme bila je »muška« i »ženska« osnovna škola. Muška je bila pokraj tržnice, odnosno danas je u toj zgradi, ulica Petra Zrinskog, smješten područni odjel II. osnovne škole Bjelovar. Iz te muške škole, nastala je Osnovna škola Dr. Franko Winter, koja se danas zove I. osnovna škola Bjelovar.

Ženska škola je bila u zgradi današnje II. OŠ Bjelovar u Ulici Ivana Viteza Trnskog. Iz ženske škole je pak nastala Osnovna škola »Milan Bakić-Baja« koja se danas zove II. osnovna škola Bjelovar.

Počeo sam raditi u »muškoj« školi. No vrlo brzo došlo je do miješanja učenika iz tih dvaju škola. I to tako što su sve lošije muške učenike poslali u »žensku« školu, a oni pak sve lošije učenice poslali k nama u »mušku« školu.

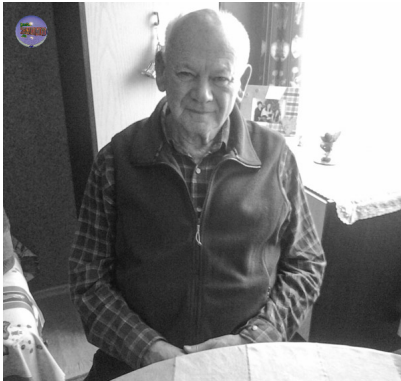
Kasnije je osnova treća osnovna škola, odnosno Osnovna škola »Stevo Šabić«, koja je bila smještena u današnjoj zgradi Croatia osiguranja na Trgu Eugen Kvaternika. Danas je to III. osnovna škola Bjelovar.

I na kraju su osnovali i izgradili i četvrtu, Osnovna škola »Maršal Tito«, odnosno današnja IV. Osnovna škola Bjelovar.

Autor Štefan Brajković

Srijeda, 18 Ožujak 2015 09:30 - Ažurirano Nedjelja, 21 Veljača 2016 16:13

U početku znači su svi muški išli u jednu školu, a sve ženske u drugu. Tako smo i mi prilikom studiranja imali muške vježbe i muške predmete, dok su žene imale ženske vježbe i ženske predmete. Tada se je mislilo kako muški nikada neće moći predavati tjelesni ženskama i obrnuto. Jer su drugačije vježbe, drugačija je anatomija tijela i drugo. No sve se je to promijenilo. Eto sve se može kad se hoće.

TJELESNI ODGOJ SVAKI DAN

Kava je situacija, profesore, danas s tjelesnim odgojem u školama i sportom općenito?

Sav sport u svijetu nastaje u školama. U našoj zemlji nekada je glavni sport bio na fakultetima. No to je ukinuto, kako bi mogli, oni koji nemaju punu stručnu spremu, raditi u sportu i biti treneri. Danas svatko može biti trener, nema veze što nije završio fakultet, što nema nikakvu stručnu spremu. Sad će to navodno mijenjati, što mislim da je dobro.

Evo na primjer u svijetu imaju tjelesni odgoj svaki dan, a kod nas dva sata tjedno. Ne znam zašto je to tako, valjda nema dosta novaca, jer bi se trebalo dodatno zaposliti još profesora tjelesnog. No to bi svakako bilo bolje za učenike, koji bi bili više tjelesno aktivni tamo gdje treba, a ne kao sad uglavnom u učionici, kad i gdje to ne treba.

Profesore, ali bilo bi zdravije?

Je li bi bilo zdravije, to ne znam. Meni je zdravstveni odgoj na fakultetu predavao doktor

Smoldaka. Često je govorio – djeco sport je zdrav, ali nemojte misliti kako su svi zdravi koji se bave sportom, ako pretjerate možete jako oboljeti. Danas je opet sve u interesu novca, pa tako i sport. Recimo nekad, kad su počela ta svjetska prvenstva, bilo je 8 do 10 ekipa. Sad su izmislili da ih ima 24. Zašto? Kako bi ti razni »šefovi« mogli biti s njima i dobivati dnevnicе. Čini mi se kako se sve svodi na to.

Kako vam se, profesore, čini današnja situacija u našim školama? Jesu li djeca preopterećena?

Imamo previše predmeta, i to nije od sad. Recimo, ja sam u osnovnoj školi učio zemljopis Hrvatske. Kad sam došao u prvi razred gimnazije ponovno zemljopis Hrvatske, u drugom razredu zemljopis Europe i Svijeta, treći razred ponovno zemljopis Hrvatske u četvrtom opet zemljopis Europe i Svijeta i tako tri do četiri puta učiš jedno te isto, mislim kako je to nepotrebno. U zapadnim zemljama ima devet predmeta i jedan strani jezik. Mi bi smo trebali imati barem dva strana jezika. Učimo dosta toga što je nepotrebno.

U ministarstvu, ministar nema veze s tim, oni koji njemu rade program su sve »stari djedovi« koji misle kako mora biti onako kako je bilo kad su oni išli u školu.

Škola ne može nikoga odgojiti, ona ga može nešto naučiti, djecu odgajaju roditelji, ulica, susjedi itd. A škola bi ih trebala naučiti, međutim naša škola ne uči, ni ne odgaja.

IGRAO SE VELIKI RUKOMET NA NOGOMETNOM IGRALIŠTU

Idemo, profesore, na rukomet. To je vaše područje. Kako je sve to počelo?

Kada sam studirao, rukomet nije bio predmet. Na fakultetu je rukomet bio u sklopu predmeta »razne igre« i imali samo ga samo jedan semestar. Mi smo na fakultetu imali više bejzbola nego rukometa. Eto igrao sam i bejzbol. Glavni predmeti od sportskih timskih igara bili se nogomet, košarka, odbojka itd.

Kada sam došao u Bjelovar, počeo sam trenirati košarkaše i s njima sam ušao u hrvatsku ligu.

Onda je krovna liga bila jugoslavenska, a ispod nje hrvatska. Bili smo peti ili šesti u Hrvatskoj. No, međutim nije bilo novaca, i u Gradu su zaključili kako je najbolje da se ispišemo iz lige i da prestanemo igrati. Tako je i bilo.

U to vrijeme, sredinom pedesetih, igrao se veliki rukomet i to na nogometnom igralištu. Kako bi postao što zanimljiviji, prešlo se je na mali rukomet. Jedno vrijeme istovremeno se igrao mali i veliki rukomet.

U Hrvatskoj smo tada imali sposobne »šefove« u rukometu, a sam rukomet se strašno brzo širio po cijeloj bivšoj državi. Tako je i u Bjelovaru u Gimnaziji osnovan prvi rukometni klub »Srednjoškolac«. Rukometni savez Hrvatske, u želji da proširi rukomet, tržio je da se osnuju rukometni podsavezi.

Virovitica je bila u ženskom rukometu prvak Jugoslavije, e sad kako bi Bjelovar dobio podsavez, a ne Virovitica, morali smo osnovati više klubova od nje. Tako su u Bjelovaru još dva muška i tri ženska rukometna kluba. Iako ja nisam bio zainteresiran, nagovorili su me naši fanatici i osnovali smo rukometni klub »Partizan«. Znači muški klubovi su bili: »Srednjoškolac«, »Partizan« i »Slaven« te ženski: »Grafičar« – od bivše Prosvjete, »Partizan« i »Srednjoškolac«. Tako smo mi imali sve skupa šest, dok je Virovitica ima tri: dva muška i jedan ženski. U Bjelovaru je tako osnovan rukometni podsavez »Bjelovar«.

PRVI PRVACI JUGOSLAVIJE PO SISTEMU LIGE I NAJBOLJI KLUB JUGOSLAVIJE

To je, profesore, nešto u rangju današnjih županijskih liga?

Tako nešto. Nije bilo savezne lige, nije bilo ništa. Igralo se prvenstvo podsaveza, prvak podsaveza je išao na kvalifikacije. Ukoliko je prošao kvalifikacije išao je dalje igrati na turnir, a pobjednik turnira postao je prvak Hrvatske. I tako dalje. Prvaci Hrvatske, Srbije itd. igrali su na turniru za prvaka Jugoslavije.

Mi smo, 1955 g., igrali samo proljetni dio prvenstva. Naime, svi igrači su bili maturanti koji su svi završavali Gimnaziju, a novih mladih igrača nije bilo. To je recimo i dovelo do raspada rukometnog kluba »Srednjoškolac«.

Slijedeće godine smo bili drugi u podsavezu i išli smo na kvalifikacije. U Hrvatskoj smo bili peti ili šesti te smo otišli na kvalifikacije u Beograd. U Beogradu samo igrali s prvakom Makedonije i Srbije. Od svih smo katastrofalno izgubili.

Godinu poslije smo mi bili prvaci podsaveza, četvrti u Hrvatskoj i išli smo na kvalifikacije u Skopje. U Skopju smo igrali protiv prvaka Makedonije, prvaka Srbije i prvaka Vojvodine. Prvu utakmicu smo igrali protiv domaćina Skopje, od kojih smo godinu dana ranije u Beogradu izgubili, te ih pobijedili sa sedam golova razlike.

Drugu smo igrali s Novim Sadom, prvakom Vojvodine, vodili se s dva gola razlike, a pred kraj imali su gol razlike i dosuđen sedmerac. Već su mislili kako je sve gotovo. No, naš golman Jandroković je obranio sedmerac i mi smo iz kontre uspjeli izjednačiti te ih na kraju i pobijediti.

Od »Crvene zvezde«, koja je bila prvak Srbije smo izgubili. S njima smo igrali treći dan, prije utakmice nam je došao tajnik »Crvene zvezde«, koji je ujedno bio i sudac na turniru. »A što vama treba? Ipak »Zvezda« je zvezda« – tako nam je rekao. Kasnije je tako i sudio i oni su nas pobijedili.

Mi smo ušli u tu novoosnovanu prvu ligu zajedno s »Crvenom zvezdom«, jer su ulazila prva dva kluba s turnira. No, nismo išli dalje na turnir za prvaka Jugoslavije, a da jesmo sigurno bi bili prvaci.

Liga je počela 1958. godine i mi smo bili prvi prvaci Jugoslavije po sistemu lige. Igrali smo u Beogradu u drugom ili trećem kolu kad nam je sudac izbacio najboljeg igrača u prvom poluvremenu do kraja. Onda je bilo je moguće isključenje na dvije i pet minuta, no nama je sudac našeg isključio od prve minute do kraja. Tako da nas je »Crvene zvezda« uspjela pobijediti. Kad je »Zvezda« došla u Bjelovar onda je to bilo drukčije, na domaćem terenu smo je pobijedili s 15 razlike. Svatko od igrača dao je 200%.

Mi smo bili najbolji klub Jugoslavije, dok se Jugoslavije nije raspala. Bili smo sedam puta prvaci Jugoslavije. A najveći protivnici su nam bili oni koji su nas potkradali, a to su bili Hrvati. Ne, ni Srbi ni... Hrvati su nam ukrali i prvenstvo. Bilo pa prošlo.

Svugdje gdje smo išli igrati uvijek su nas dočekali na stanici. Sve je to bilo jedno lijepo prijateljstvo. Tako smo i mi dočekivali svoje protivnike, takva je onda bila praksa. Recimo jako teško bilo je igrati u Sloveniji, isto tako i u Bosni.

Kad smo išli u Njemačku na turnire nigdje nisu napisali »Partizan Bjelovar«, već su uvijek pisali »Partizan Beograd«. Nakon što smo im rekli kako nismo iz Beograda već iz Bjelovara, oni su se pravdali činjenicom da nitko nije u Njemačkoj čuo za Bjelovar, a za Beograd ipak jesu. Kasnije se je to promijenilo, dobro su nas zapamtili. Njemačka je i onda kao i sada bila u vrhu svjetskog rukometa. No, sad u Njemačkoj igraju uglavnom samo stranci.

Prije su to sve bili entuzijasti, profesore, sada svi igraju samo za novac. Rukometaši nisu toliko visoko plaćeni kao nogometaši i košarkaši. Mislite li kako je to uredu?

Sve se danas vrti oko novca, tako je u sportu, tako je i u rukometu. Mislim da to nije uredu. Mislim kako su svi pretplaćeni. Svi ovi naši, koji su igrali vani, osigurali su si budućnost. Hrvatskih rukometaša ima u svim ligama. Sad se plaća i igranje za reprezentaciji.

VANI SE PLAĆA ZNANJE

Gospodo Seleš, koliko djece imate, unuka, praunuka?

Imamo jednu kćer i jednu unuku. Praunuka nemamo, pa nismo mi tako stari (kroz smijeh). I imamo jednog zeta. Kćer radi u »Dječjem vrtiću Bjelovar«, ona je odgajateljica. Unuka je završila srednju Turističko-ugostiteljsku i prehrambenu školu Bjelovar. Ona je inače dva razreda pohađala i završila u Kanadi, a tu je morala položiti samo razliku.

To vam je tako – **nastavlja profesor** – došla je kod nas i mora položiti naše. Evo recimo, nekad je samo u svijetu bio priznat Medicinski fakultet iz Zagreba, ni Beogradski, niti jedan bilo koji drugi. Znam to, po Nebojši Popoviću, banjalučkom rukometašu. Njegov otac je bio najpoznatiji doktor u Banja Luci, na kraju je i on završio za liječnika. No, otac je htio da njegov sin studira u Francuskoj, a on nije htio, nego je upisao nekakav fakultet u Banja Luci.

Baš su se u to vrijeme počeli otvarati razni fakulteti po svim mjestima u bivšoj državi, nešto kao i danas. Kasnije se htio prebaciti u Zagreb, no Banjalučki nitko nije priznavao te ga nisu htjeli primiti. Uspio se prebaciti na fakultet u Nišu. Tamo je i počeo igrati rukomet. Kako je bio dobar rukometaš, kupio ga je Medveščak, i tako su mu sredili da može u Zagrebu nastaviti studirati medicinu.

On je postao prvi doktor u Jugoslaviji koji je operirao meniskus, ne klasični, nego laparoskopski. Onda za vrijeme domovinskog rata otišao u Belgiju i bio je liječnik od nogometnog kluba »Standard«.

Znao je reći kako je tamo za godinu dana zaradio isto koliko prije toga sveukupno u bivšoj Jugoslaviji.

Sad je liječniku Ujedinjenim Arapskim Emiratima i kaže kako je za godinu dana zaradio kao za čitavog života u Jugoslaviji i u Belgiji te da uopće ne zna što će s tim svim novcima. Eto tako je to, vani se plaća znanje.

BILI SMO SUPER EKIPI

Gospođo Seleš, a koju ste Vi školu završili?

Završila sam prvo žensku srednju stručnu, a kasnije sam i upisala večernju ekonomsku školu. U to vrijeme u Bjelovaru još nije bilo ekonomske srednje škole.

Niste studirali?

Nisam, udala sam se. (kroz smijeh)

Autor Štefan Brajković

Srijeda, 18 Ožujak 2015 09:30 - Ažurirano Nedjelja, 21 Veljača 2016 16:13

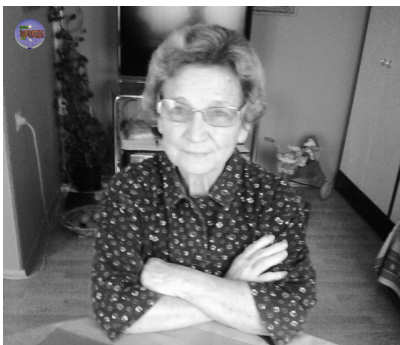
Nekad se nije moglo tako lako ni studirati, jer smo bili jako siromašni. Onda smo jedva čekali da počnemo raditi i sami zaradimo za svoj kruh, a ne još da idemo i studirati. Recimo, ja sam živjela kod tetke, znate kako su moji plaći stan? U naturi, dali su mesa, kukuruze, brašna, krumpira... Tako se je nekada plaćalo. I onda su jedva čekali da se zaposliš, a ne da ideš studirati u Zagreb.

Gdje ste radili?

Počela sam raditi u Narodnim novinama Zagreb, ispostava Bjelovar, i tamo sam radila 35 godina, sve do mirovine.

1993. godine sam otišla u mirovinu. Te godine rodila mi se unuka, imala sam 35 godina radnog staža i 55 g. Starosti, a točno toliko je i trebalo. Moram vam reći, kako nakon 35 godina posao vam može i dojaditi.

No, ipak znate što, bilo mi je jako lijepo na radnom mjestu. Bili smo super ekipa. S veseljem sam odlazila na posao. Šef nam je bio dobar. Naši direktori bili su Zagrepčani, u Zagrebu je bila uprava, bili su uvijek puni razumijevanja prema radniku, pa čak i više od šefova u Bjelovaru. Stvarno nam je bilo super, dobra plaća, nikad nije kasnila, znalo je biti i viškova, rijetko kad manjkova. Bilo nam je super.

NIJE BILO HOT DOGOVA, PIZZA, BIFTEKA, PA ČAK NI ČEVAPA

Profesore, do koje ste godine vi predavali?

Iz Tehničke škole Bjelovar sam otišao u mirovinu 1995. godine.

A kako ste se baš odlučili za tjelesni odgoj?

Moja prva želja je bila ići u poljoprivrednu školu u Križevce. Imao sam prijatelja u Plavnicama, koji je bio dosta stariji od mene, i s njim zajedno sam planirao otići u Križevce i kasnije se baviti poljoprivredom. Trebao sam otići u Križevce nakon završenog četvrtog razreda Gimnazije te upisati poljoprivrednu školu. Međutim, kako je moj brat otišao u partizane, mama me nije pustila i ja sam ostao u Gimnaziji.

Imao sam volju ići studirati i veterinu, eto i to je bila moja želja. Međutim, kad je moj brat došao iz partizana odrekao se je dobivene stipendije u moju korist. Kako otac nije imao novaca, stipendija je pokrivala DIF, tako sam završio tamo. Dobio sam stipendiju od Hrvatske, koja je pokrivala stan i hranu u studentskoj »menzi«. Nismo mi dobili ni više ni manje.

Čujte – **dodaje gospođa Seleš** – nije bilo hot dogova, pizza, bifteka, pa čak ni ćevapa. Nego si dobio zemljicu, koju si slasno pojeo, nije to bilo kao sada.

Stipendija me je obvezala ugovorom prema Hrvatskoj, znači, morao sam odraditi u Hrvatskoj duplo duže vrijeme od studiranja. Na kraju sam odradio i puno više.

BEZ FACEBOOKA I MOBITELA

Profesore imate li Facebook?

Nemam, mene te novotarije i tehnikaliije uopće ne zanimaju.

A vi gospođo Seleš, imate li vi?

Nemam ni ja Facebook, ali zato imam mobitel. On nema ni mobitel.

Profesore, poznati ste po svojim dugim šetnjama, pratili vas na tom putu i supruga?

Da, prati me svaki dan. Upravo ćemo sada nakon razgovora krenuti.

Znate – **nadodaje gospođa Seleš** – koja nam je ruta? Krenemo kroz Velike Sredice sve do zaobilaznice onda preko nje do Malih Sredica i na kraju se vratimo u grad na kavu. Svaki dan tako propješačimo oko pet do šest kilometara.

Ili pak – **nastavlja profesor** – kroz Zvijerce do nekadašnjeg Bjelovarskog vrta pa kroz Cvjetno naselje natrag u grad na kavu. Nekad pak prošećemo kroz Hrgovljane, do doma i nazad.

NIKAD IM NIJE DOSADNO

Gospođo Seleš, kako još provodite umirovljeničke dne?

Nikada nam nije dosadno. Učlanjeni smo u udrugu umirovljenika i s njima idemo na razne izlete. I to svaki mjesec, većinom na kupanje, tako smo obišli gotovo sve toplice u Hrvatskoj. Evo jučer smo bili s umirovljenicima u Daruvaru cijeli dan na kupanju. Uvijek si organiziramo svoje vrijeme i vrlo rijetko nas možete naći doma.

Imamo i vikendicu s voćnjakom u Hampovici. Po ljeti većinu vremena provodimo tamo. Tamo uvijek ima posla. To nas zabavlja i opušta. Jedva čekamo ljeto da odemo u vikendicu.

Prije smo imali i vinograd s velikim vrtom, dok smo bili mlađi, sad bi to bio prevelika obaveza za nas. Ostavili smo si malu brajdu i mali vrt sa dvije gredice.

Autor Štefan Brajković

Srijeda, 18 Ožujak 2015 09:30 - Ažurirano Nedjelja, 21 Veljača 2016 16:13

Znate, ja vam volim cvijeće, tamo imam puno cvijeća i to mi je prekrasno. Volim te moje dvije gredice, volim tu zemlju, ne znam možda zato što sam Podravka. To mi je užitak jedan i ništa me ne boli, da se ne znam kako naradim i nakosim. Dođem doma sva sretan od tog posla. Čujte, a tu je i veliki stan, vidite koliki je, treba to sve očistiti, ima i tu posla. Tako, nikad nam nije dosadno.

On, pak, voli puno čitati...

